

مصادیق تخلفات پژوهشی

مصادیق تخلفات پژوهشی و مرجع رسیدگی به این تخلفات

یکی از رسالت‌های مهم دانشگاه‌ها و مراکز علمی کشور تولید علم است. به موازات سرمایه‌گذاری برای تولید علم باید در نگهداری این دستاوردها نیز تلاش جدی شود. امنیت تولید علمی و حفظ و نگهداری این تولیدات به مراتب از زمینه سازی برای تولید آن مهمتر است.

برای دریافت متن کامل دستورالعمل نحوه بررسی تخلفات پژوهشی و مصادیق تخلفات پژوهشی کلیک کنید

براساس قانون پیشگیری و مقابله با تقلب در تهیه آثار علمی، تخلف علمی شامل هرگونه سوءاستفاده از تولیدات علمی و ارائه نادرست آن است و انواع طرح پژوهشی یا ایده مکتوب، اختراع یا اکستشاف، کتاب، مقاله، گزارش علمی و فنی مکتوب، نرم افزار و برنامه رایانه‌ای و مستندات مربوط، پایان‌نامه و رساله، آثار هنری بدیع به‌عنوان آثار پژوهشی و محصولات علمی تلقی می‌شود.

مرجع رسیدگی به تخلفات علمی

گروهی متشکل از ۶ نفر (شامل رئیس، دو عضو ثابت ازسوی مؤسسه و سه عضو مدعو) وظیفه بررسی تخلفات پژوهشی را برعهده دارند. اعضای این گروه باید دارای مدرک تخصصی مرتبط با موضوع گزارش‌شده باشند و یک نفر از عضو مدعو باید از خارج از مؤسسه آموزشی باشد. همچنین حداقل یک نفر از اعضای ثابت گروه دارای سه سال سابقه فعالیت پژوهشی در دانشگاه‌ها، مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی باشد و ترجیحاً دارای مرتبه دانشیار باشد.

تصمیم‌گیری و صدور حکم

هیأت‌های انتظامی رسیدگی به تخلفات اعضا هیأت علمی و کمیته انضباطی دانشجویان بر اساس آیین‌نامه انضباطی مربوطه نسبت به صدور حکم اقدام کند.

مصادیق تخلف پژوهشی

عدم داشتن دانش تخصصی و صلاحیت علمی در موضوع مورد پژوهش، عدم مراعات صداقت در ارائه گزارش کارهای علمی خود برای کسب امتیازات علمی و اداری و ترفیع و ارتقا، جانبداری در فرآیند انجام پژوهش با دخالت‌دادن پیش‌فرض‌ها و تمایلات خود، دیگران یا مؤسسه سفارش‌دهند پژوهش، عدم ارائه نتایج واقعی پژوهش بدلیل ترس و تأثیر فشارها و جهت‌گیری‌های سوء پیرامون پژوهشگر جزو مصادیق سوء رفتار پژوهشی است.

بازنویسی گفته‌های دیگران، بازی با الفاظ، زیاده‌نویسی، کلی‌گویی، جزم‌اندیشی و مصرف‌گرایی، استفاده خلاف واقعیت از عناوینی مانند دکتری، کارشناس ارشد، استاد، دانشیار، استادیار و غیره در آثار تخلف محسوب می‌شود.

همچنین ساخت، ثبت و انتشار داده‌ها یا نتایج یک پژوهش یا محصول علمی به صورتی که تمام یا بخشی از داده‌ها یا نتایج مذکور اصلاً وجود نداشته یا غیرواقعی باشد، تخلف است.

دستکاری یا حذف عمدی کامل یا بخشی از داده‌ها، مراحل، روش‌ها، تجهیزات و مواد مورد استفاده در مطالعه و پژوهش به صورتی که با داده یا یافته‌های واقعی متفاوت باشد، به عنوان تخلف تلقی می‌شود. کپی‌برداری کامل یا بخشی از یافته‌های پژوهشی یا محصولات علمی بدون استناد و ارجاع مناسب صاحب اثر و منظور این است که پژوهشگری به جای آنکه خود به انجام پژوهش بپردازد، افرادی را برای این منظور به کار گیرد و خودش در فعالیت پژوهشی چندان تلاش نکند، سپس بعد از تحویل کار، با دخل و تصرف اندکی در پژوهش صورت گرفته آن را به نام خود منتشر کند مصادق تخلف است.

عدم رعایت حقوق مالکیت معنوی و مسئولیت پژوهش انجام شده نیز تخلف است.

همچنین دادن اطلاعات پایان‌نامه دانشجوی در حال دفاع یا فارغ‌التحصیل توسط استادان راهنما یا مشاور، به دیگران و چاپ آن در قالب مقاله حتی در صورت ذکر نام دانشجو یا انتشار آن به صورت پایان‌نامه افراد دیگر نیز تخلف علمی قلمداد می‌شود.

همپوشانی انتشارات نیز تخلف علمی است به این صورت که پژوهشگر داده‌های مقاله پیشین خود را با اندکی تغییر در متن، با عنوان مقاله جدید به چاپ رساند.

منبع: آنا